

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**

בג"ץ 6198/23
בג"ץ 6199/23
בג"ץ 6477/23
קבוע לדין 26.2.24

התנועה למען איכות השלטון בישראל

על ידי ב"כ עו"ד אליעד שרגא, תומר נאור, אריאל ברזילי, הידי נגב, גילי גוטוירט, רחלי אל-שי רוזנפלד, רותם בבלי דביר, תמר באום, אורי הס, דנה פרימור אזר
מרחוב יפו 108, ירושלים, תל אביב 65202
טל': 02-5000073; פקס: 02-5000076
דוא"ל: tsegal@nblaw.com

העותרת בבג"ץ 6198/23

אחים לנשק ו-20 אח

על ידי ב"כ עו"ד טומי מנור, עמית מור, טל גנדלמן ואח'
ממשרד נשיץ, ברנדס, אמיר ושות', עורכי דין
מרחוב אחד-העם 31, תל אביב 65202
טל': 03-6235000; פקס: 03-6235001
דוא"ל: tsegal@nblaw.com

העותרים בבג"ץ 6199/23

איילת השחר סיידוף ו-239 אח'

על ידי ב"כ עוה"ד דפנה הולץ-לכנר ו/או קמילה אביגיל מיכמן
ממשרד דפנה הולץ לכנר ושות', עורכי דין
מגדל המוזאון, רח' ברקוביץ' 4, תל אביב-יפו
טל': 077-2040881; פקס': 077-2040882
דוא"ל: Lechner@publiclaw.co.il

העותרות בבג"ץ 6477/23

נ ג ד

שר הביטחון ואח'

על ידי פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס': 02-6467011

המשיבים בבג"ץ 6198/23

שר הביטחון ואח'

על ידי פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס': 02-6467011

המשיבים בבג"ץ 6199/23

1. שר הביטחון – מר יואב גלנט
2. רב אלוף הרצי הלוי, ראש המטה הכללי – צבא ההגנה לישראל
3. ממשלת ישראל
4. היועצת המשפטית לממשלה – הגב' גלי בהרב מיארה
המשיבים 1-4 על ידי פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס': 02-6467011
5. יו"ר מפלגת ש"ס – התאחדות הספרדים העולמית שומרי תורה
– ח"כ אריה דרעי

המשיב 5 ע"י ב"כ עו"ד ישראל באך
 רח' עם ועולמו 3, ירושלים
 טל': 054-2010456; פקס': 02-6505457

6. יו"ר מפלגת הסתדרות אגודת ישראל בארץ ישראל – שר השיכון
 יצחק גולדקנופף

7. יו"ר מפלגת אגודת החרדים דגל התורה – יו"ר ועדת הכספים
 המשיבים 6-7 ח"כ משה גפני
 על ידי ב"כ עו"ד אברהם יוסטמן
 רח' הדף היומי 27/2, ביתר עילית
 טלפון: 052-7292288; פקס': 077-3182667

המשיבים בבג"ץ 6477/23

תגובה מקדמית לעתירות מטעם המדינה

1. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד, מתכבדים המשיבים בבג"ץ 6198/23, המשיבים בבג"ץ 6199/23 והמשיבים 1-4 בבג"ץ 6477/23 (להלן בצוותא: "המשיבים" או "המדינה") להגיש את תגובתם המקדמית לעתירות שבכותרת, זאת לקראת הדיון הקבוע בעתירות.
  2. נקודת המוצא לדיון בעתירות שבכותרת היא קביעותיו של בית המשפט הנכבד בפסק דינו בבג"ץ 3267/97 רובינשטיין נ' שר הביטחון (9.12.98; להלן: "עניין רובינשטיין"), לפיה סמכותו של שר הביטחון לדחות את גיוסו של מיועד לשירות ביטחון, בהתאם להוראת סעיף 36 לחוק שירות ביטחון (נוסח משולב), התשמ"ו-1986 (להלן: "חוק שירות ביטחון" או "החוק"), אינה מהווה מקור סמכות להסדר "תורתו אמונתו", קרי, לדחייה גורפת של שירותם הצבאי של כל תלמידי הישיבות, וכי הסדר מסוג זה חייב להיות מעוגן בחקיקה ראשית של הכנסת.
  3. העותרות בשלוש העתירות מבקשות מבית המשפט הנכבד להורות על מתן צו על-תנאי שיורה למשיבים לאכוף את חוק שירות ביטחון באופן שוויוני על כלל אזרחי המדינה, נוכח פקיעתו בחודש יוני 2023 של פרק ג'1 לחוק, ובכלל זה לפעול לגיוסם לשירות ביטחון של תלמידי הישיבות.
- בנוסף, שלוש העתירות שבכותרת מופנות גם כלפי חוקיות החלטה מס' 682 של ממשלת ישראל, אשר התקבלה ביום 25.6.2023 (להלן: "החלטת הממשלה" או "ההחלטה"). עניינה של ההחלטה הוא, בתמצית, באופן ההתנהלות בנוגע לתלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות לימוד חרדיים, ב"תקופת הביניים" החל מיום 1.7.23, קרי לאחר פקיעתו של פרק ג'1 לחוק, ועד לקביעתו של הסדר חדש, בחקיקה ראשית של הכנסת, שלוח הזמנים לקידומו נקבע אף הוא בהחלטת הממשלה. לשם כך, נקצבה החלטת הממשלה עד ליום 31.3.24.

4. תקופת הביניים האמורה, שבה מצויה החלטת הממשלה 682 בתוקף, **עומדת להסתיים ביום 31.3.24**, קרי בעוד שבועות בודדים. כמפורט בהחלטת הממשלה עצמה, מועד זה נקבע בשים לב לכוונת הממשלה באותה עת, להביא להשלמת חקיקתו של הסדר חדש עד לסיום כנס החורף הנוכחי של הכנסת, בהתאם ללוח הזמנים שפורט בהחלטה. יובהר, כי בסופו של יום לוח הזמנים שנקבע בהחלטת הממשלה לא התממש, בעיקר נוכח מלחמת "חרבות ברזל" שפרצה ביום 7.10.23, עת פתחו ארגוני הטרור ברצועת עזה במתקפת טרור רצחנית כנגד מדינת ישראל ואזרחיה - מלחמה שעודנה מתנהלת. כתוצאה מכך, הופנו משאבי מערכת הביטחון ויתר משרדי הממשלה העוסקים בנושא זה, לטיפול בצרכים הדחופים הקשורים בניהול המלחמה.

5. נוכח הנסיבות שפורטו, משלא קודם הסדר חדש בנוגע למעמדם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות לימוד חרדיים בלוח הזמנים שנקבע בהחלטת הממשלה, ובשים לב לסיום תוקפו הקרוב של סעיף 3 להחלטת הממשלה 682, הובאה הסוגיה לפתחו של הדרג המדיני הבכיר ביותר. בהודעת המדינה מיום 15.2.24, נמסר ממשרד ראש הממשלה וממשרד הביטחון, כי שאלת ההסדר הנורמטיבי שיחול לאחר סיום תוקפה של החלטת הממשלה, "מצויה בימים אלו ממש בשיח בדרג המדיני, לרבות הבכיר ביותר, ובשדה הפוליטי, ונעשים מאמצים גדולים לשם קבלת החלטות בהקדם על ידי הגורמים המוסמכים".

6. **בהמשך להודעת המדינה מיום 15.2.24, ולקראת הדיון בעתירות הקבוע ליום 26.2.24, המדינה תבקש לעדכן כעת, כי ממשרד ראש הממשלה וממשרד הביטחון נמסר כי הגם שלא התגבש עד כה הסדר חקיקתי בנוגע לתלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות לימוד חרדיים, הרי שמתקיים בעת הזו שיח אינטנסיבי בין כל הצדדים הרלוונטיים, בניסיון להגיע למתווה אפשרי שיכלול התייחסות הן להארכת תוקפה של החלטת הממשלה, הן להשלמת חקיקה בכנסת של הסדר חדש. אולם, לעת הזו אין עדיין מתווה ממשי שניתן להצהיר עליו, ובהתאם לשנמסר ממשרד ראש הממשלה וממשרד הביטחון בהודעת המדינה מיום 15.2.24, מדובר בסוגיה רגישה ומורכבת מאין כמוה, בייחוד בעיצומה של מלחמה ובתקופת כהונתה של ממשלת חירום לאומית. על כן, בשים לב לאופיו של השיח המתקיים, אף עוד לא ניתן לנקוב בלוח זמנים סופי לקבלת החלטות בסוגיה.**

7. שעה שתוקפן של ההוראות הנ"ל מתוך החלטה 682 עומד לפוג ביום 31.3.24, וככל שלא יוארך תוקפן, הרי שצפוי שהצווים על-תנאי המבוקשים בעניינה של ההחלטה יהפכו לבלתי-אקטואליים בתוך כחודש ימים.

כאמור, מלכתחילה התבססה החלטת הממשלה על הנחת יסוד של קידום חקיקה בפועל. עם פקיעת תוקפה של ההחלטה, וככל שלא יוארך תוקפה של ההחלטה, בהחלטה חדשה שתעגן לוחות זמנים להשלמת חקיקה ראשית עד יום 30.6.24, לא יהיה מקור סמכות חוקי המאפשר הימנעות גורפת מהליכים לגיוס בני הישיבות. כלל גורמי המדינה המוסמכים יהיו מחויבים לפעול בהקשר להליכי הגיוס בהתאם לדין.

8. בתוך כך, בשים לב למועד פקיעתה הצפוי הקרוב ממילא של ההוראות האמורות מתוך החלטה 682, מחד גיסא, והעובדה שחודש וחצי הם תקופה ארוכה דיה שעשויים לחול בה שינויים כאלה ואחרים, ומשהדרג המדיני מסר כי מתקיים שיח בנושא בין כל הצדדים הרלוונטיים, מאידך גיסא, תבקש המדינה כי בית המשפט הנכבד יורה למשיבים להגיש הודעה מעדכנת עד ליום 24.3.24, קרי כשבוע ימים לפני מועד פקיעת תוקפה של החלטת הממשלה 682. או אז, תהיה בפני בית המשפט הנכבד תמונה עובדתית עדכנית, וניתן יהיה להציג בפניו עמדה משפטית המבוססת על תשתית עובדתית זו, וכול זאת יאפשר לבית המשפט לשקול אם להוציא צו על-תנאי, ואם כן – באילו מראשי העתירות.

9. בעוד כחודש ימים גם יוכל בית המשפט הנכבד לשקול פעם נוספת, בהתאם לעדכון שיימסר ולתמונה המלאה כפי שתתברר, את הבקשות למתן צווי ביניים אשר עד כה נדחו במסגרת העתירות שבכותרת, ולשקול אם להרחיב את ההרכב הדין בעתירות שבכותרת, והאם לפעול באופן שפעל בשעתו ההרכב המורחב שהוציא את צווי ביניים בשנת 2014 במסגרת העתירות בבג"ץ 5283/12, בג"ץ 6101/12 ובג"ץ 6704/12, שהוגשו ב"תקופת הביניים" הקודמת, שגם בה לא עמד בתוקפו הסדר ייחודי לעניין גיוס תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות לימוד חרדיים - בין פקיעת תוקפו של חוק דחיית שירות לתלמידי ישיבות שתורתם אומנותם, תשס"ב-2002 (להלן: "חוק טל"), שעמד קודם לכן בתוקפו, לבין חקיקת פרק ג' 1 לחוק (תיקון 19 לחוק).

10. למען השלמת התמונה בלבד, ובקיצור רב, נוסיף את התייחסות כמפורט להלן.

העתירות שבפנינו

11. העתירות שבכותרת ממקדות עצמן, בתמצית (ותוך שוני מסוים בין הסעדים המבוקשים בכל אחת מן העתירות), בטענות לקבלת החלטת הממשלה בחוסר סמכות ובניגוד להוראות החוק המחייבות.

12. במסגרת שלוש העתירות הוגשו בקשות למתן צו ביניים, והללו נדחו בהחלטות בית המשפט הנכבד.

13. כמו כן יצוין, כי ביום 28.1.24 הוגשה לבית המשפט הנכבד עתירה נוספת בעניינה של החלטת ממשלה 682 מושא ענייננו (בג"ץ 853/24 עו"ד יוסי חביליו נ' שר הביטחון); בהחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופט ג' כנפי-שטייניץ) מיום 30.1.24, נקבע כי יוחלט על המשך הטיפול בעתירה לאחר הכרעה בעתירות שבכותרת.

14. כן יצוין, כי בפני בית המשפט הנכבד תלויות ועומדות שתי עתירות – בג"ץ 7525/23 ובג"ץ 7955/23 - שעניינן הוא בבקשות למנוע העברת כספי תמיכה שהועברו למוסדות תורניים לפי "מבחנים לחלוקת כספים לצורך תמיכה של משרד החינוך במוסדות תורניים – לימוד ופעולות (י"פ התשס"ד, 3498; י"פ התשע"ב, 3186) (להלן: "מבחני התמיכה"), בגין תלמידי מוסדות תורניים שלא קיבלו פטור או דחייה משירות צבאי ולא התייצבו לגיוס מאז יום 1.7.2023 בשל החלטת הממשלה. העותרת בבג"ץ 7955/23 הנ"ל מבקשת עוד כי בית המשפט הנכבד יורה על בטלות סעיף 3 להחלטת

הממשלה. שתי העתירות הללו קבועות לדיון באותו מועד כעתירות שבכותרת, ובפני מותב זהה של בית המשפט הנכבד, ותגובת המדינה בהן תוגש בסמוך לאחר תגובה זו.

החלטת הממשלה מס' 682

15. כאמור בפתח הדברים, החלטת הממשלה מסדירה הן את לוחות הזמנים לקידום חקיקה ראשית בעניין הסדרת מעמדם של תלמידי הישיבות ובעניין הוקרת המשרתים; והן את אופן ההתנהלות בתקופת הביניים שעד להשלמת הליכי החקיקה.

16. הממשלה קבעה בהחלטתה כי יש כוונה להשלים את חקיקתו של הסדר חדש עד לסיום כנס החורף של הכנסת (סוף חודש מרץ 2024). ביחס לתקופת הביניים ועד להשלמת החקיקה כאמור, נקבע בהחלטה כי לא יינתנו דחיות שירות חדשות לתלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות לימוד חרדיים מכח פרק ג'1, שתוקפו פקע ביום 30.6.2023, וכי לא יוארכו דחיות השירות שניתנו מכוחו. ואולם, נקבע כי לא יינקטו הליכים לשם גיוסם של תלמידי הישיבות, ככל שיציגו בפני רשויות הגיוס אישורים בדבר לימודיהם בישיבה, כפי שייקבע על ידי רשויות הצבא ובהתאם לצרכי הצבא.

צילום החלטת הממשלה בעניין "השירות בצבא הגנה לישראל והוקרת המשרתים" מצורף ומסומן מ/ש 1.

צילום הצעת ההחלטה בעניין "השירות בצבא הגנה לישראל והוקרת המשרתים" בצירוף דברי ההסבר מצורף ומסומן מ/ש 2.

17. ודוק, החלטת הממשלה התקבלה ביום 25.6.23, קרי, בטרם פריצתה של המלחמה, על כל השלכותיה, ומחירה הקשים. על כן, נימוקיה של ההחלטה והשיקולים שעמדו בפני הממשלה, הם הנימוקים והשיקולים שהיו נכונים במועד קבלתה של ההחלטה.

18. כעולה מחוות הדעת המשפטית שצורפה להחלטה, תכליתו של ההסדר הזמני שנקבע הייתה "הקפאת מצב" זמנית בנוגע לגיוסם של תלמידי ישיבות עד להסדרה חוקית בכנסת של הסדר חלופי, לנוכח המשמעויות כבדות המשקל מבחינת צה"ל של החלת חובת גיוס מיידית על תלמידי הישיבות המצויים בגיל גיוס או בדחיית שירות, ואשר לא הופטרו משירות צבאי. זאת, לאחר שנמצא על בסיס שורה של טעמים מעשיים שהוצגו על ידי משרד הביטחון ורשויות הצבא, כי הליכים לגיוס תלמידי הישיבות בתקופת הביניים – שעה שחקיקה ראשית היתה צפויה להיות מושלמת בהתאם להחלטת הממשלה בתום מושב החורף הנוכחי של הכנסת – כרוכים בקשיים שונים ומשמעותיים, והחלטת הממשלה נועדה, בין היתר, לתת מענה לכך.

צילום חוות הדעת המשפטית שצורפה להצעת ההחלטה מצורף ומסומן מ/ש 3.

19. בניגוד לנטען בעתירות, החלטת הממשלה אינה סותרת את פסיקת בית המשפט הנכבד בעניין רובינשטיין שבהתאם לה, כאמור, על ההסדר לדחיית שירותם של תלמידי הישיבות להיות מעוגן

בחקיקה ראשית. כפי שהובהר בהחלטת הממשלה, אין המדובר בעניינינו במתן דחיות שירות. החלטת הממשלה אף מציינת בצורה מפורשת כי במסגרת תקופת הביניים לא יינתנו דחיות שירות ולא יוארכו דחיות שירות שניתנו מכוח פרק ג'1; שר הביטחון הונחה על ידי הממשלה להנחות את הצבא כיצד לפעול במסגרת הקבועה בסעיף 20 לחוק לעניין תקופת הקריאה לשירות, ואין בהחלטה זו כשלעצמה, כדי להוביל לחריגה מ"תקופת הקריאה לשירות" הקבועה בסעיף 20 לחוק ביחס לרובם המוחלט של אותם תלמידי ישיבות. קרי: החלטת הממשלה כשלעצמה לא נועדה להוביל לשחרור תלמידי הישיבות הרלוונטיים מחובת השירות ואף לא לקצר את משך שירותו של מי שיגויס, אלא רק נועדה לקבוע את ההתנהלות, במסגרת החוק, ביחס לתקופת הביניים הקצובה, ועד אשר הכנסת תכריע בדבר ההסדר החקיקתי שיחול בעניינה של קבוצה זו.

20. ואולם, כפי שפורט לעיל, הסדר חקיקה חדש בנוגע למעמדם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות לימוד חרדיים לא קודם בלוחות הזמנים שנקבעו בהחלטת הממשלה; ולפי הנמסר מן הדרג המדיני הבכיר, לעת הזאת גם לא ניתן לנקוב בלוח זמנים להשלמתו.

לשלמות התמונה

21. לשלמות התמונה העומדת בפני בית המשפט הנכבד יצוין, כי על פי הנתונים שהעביר צה"ל, מבין כ-63 אלף איש שהחזיקו בצווים לדחיית שירות בסוף יוני 2023 (מועד פקיעת פרק ג'1 לחוק) – תוקף דחיות השירות של כמחציתם פקעו במהלך החודשים האחרונים או שיפקעו עד סוף חודש פברואר 2024. יתר דחיות השירות יפקעו עד סוף יוני 2024, בתום שנה ממועד פקיעת פרק ג'1 לחוק. בהתאם לסעיף 20 לחוק, בתום שנה ממועד פקיעת דחיית השירות, מתחילה להיגרע תקופת שירותו של מי שיחויב בשירות ביטחון, באופן הדרגתי. זאת למשך שנה נוספת, שבסופה פוקעת הסמכות לגייסו; ביחס למי ששירותו לא נדחה שירותו בהתאם לפרק ג'1 לחוק (שפקע), כלומר לתלמידי ישיבות צעירים, קובע סעיף 20 כי ניתן לגייסו עד הגיעו לגיל 20, ו"התקופה הנגרעת" כאמור מתחילה ממועד זה.

המשמעות היא שהחל מחודש יולי 2024, תתחיל להתקצר תקופת השירות שבה יהיו חייבים תלמידי הישיבות, ככל שדחיית שירותם לא תתחדש על פי הסדר חוקי חדש (כפי הנמסר מרשויות הגיוס, כבר בחודש יוני 2024 תתחיל תקופת הסמכות הנגרעת ביחס לכ-200 תלמידי ישיבות, וזאת בנוסף לכמה תלמידי ישיבות בודדים, שלגביהם היא כבר הסתיימה).

העתק הנתונים העדכניים ביחס למועדי פקיעת הצווים לדחיית שירות כפי שנמסרו מרשויות הגיוס, מצורף ומסומן מש/4.

22. עוד יצוין כי כחלק מיישום החלטת הממשלה גיבשו רשויות הגיוס בצה"ל מסמך מדיניות שעניינו בתקופת הביניים שבהחלטת הממשלה, בין התאריכים 1.7.23-31.3.24. מסמך המדיניות כולל את פרטי ההסדר להקפאת הליכי הגיוס בתקופה האמורה, לרבות האישורים הנדרשים מתלמידי הישיבות.

צילום מסמך המדיניות מיום 20.11.23 מצורף ומסומן מש/5.

23. כאן המקום לעדכן על התפתחויות עובדתיות נוספות הרלוונטיות לענייננו, ואשר אירעו מאז פריצתה של המלחמה, ובמקביל לתקופת הביניים שבה חלה החלטת הממשלה.
24. **ראשית**, המלחמה שנכפתה על ישראל החל מיום 7.10.23, יצרה צרכים ביטחוניים עדכניים. על כן, על מנת להימנע מפגיעה בכשירות המבצעית וביכולת הלחימה של צה"ל, ובשים לב לנתוני האוכלוסייה המשרתת כיום, נמצא צורך להאריך את תקופת השירות בה חייב יוצא-צבא גבר ל-36 חודשים. על רקע זה, פירסם משרד הביטחון ביום 8.2.24 תזכיר לתיקון חוק שירות ביטחון (תיקון מס' ...), התשפ"ד-2024, המפרט תיקון מוצע לחוק, במסגרתו תוארך תקופת השירות כאמור, תוך עיגון מודל דיפרנציאלי למשך שירות החובה. כמו כן, ובמקביל לתזכיר החוק הנ"ל, פרסם משרד הביטחון ביום 8.2.24 תזכיר לתיקון חוק שירות המילואים (תיקון מס' ...), התשפ"ד-2024. תזכירי חוק אלה נמצאים בימים אלה בבחינה של הגורמים הממשלתיים הרלוונטיים.¹
25. **שנית**, על רקע המלחמה, היקף החללים והנפגעים והצורך למלא את השורות ולהרחיב מסגרות לוחמות, עלה בצה"ל צורך מבצעי להגדלת מחזור הגיוס הקרוב (מרץ 2024), ולשם כך הוחלט לקצר דחיות שירות שונות שניתנו למיועדים לשירות ביטחון לצורך לימודים או שירות במסגרות קדם צבאיות שונות (מכינות קדם צבאיות, שנת שירות, ישיבות הסדר וישיבות ציוניות גבוהות). עקב כך, אגף כוח האדם בצה"ל והאגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון, גיבשו מתווה, שלפיו צה"ל יקדים את שירותם של כ-1,300 צעירים מן המסגרות השונות.

צילום הודעה באתר צה"ל מיום 30.1.24 על מתווה הקדמת הגיוס מצורף ומסומן מש/6.

יצוין כי בעניינה של ההחלטה הנ"ל הוגשה עתירה והיא תלויה ועומדת בפני בית המשפט הנכבד (בג"ץ 1278/14 המכינה הקדם צבאית תל"ם נ' שר הביטחון), ובהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד (כב' השופט נ' סולברג), על המדינה להגיש תגובה מקדמית לעתירה.

בקשות ביניים במסגרת ההליכים שבכותרת

26. בטרם סיום, תתייחס המדינה בקצרה לבקשות ביניים התלויות ועומדות בהליכים שבכותרת.
27. אשר לבקשת איחוד הישיבות בארץ ישראל להצטרף כצד להליכים – תשוב המדינה על עמדתה שנכללה בבקשות שהוגשו, לפיה היא אינה מתנגדת לצירוף המבקש כמשיב, ועוד סבורה המדינה כי אין מקום לצרפו להליכים כידיד בית המשפט.
28. אשר לבקשת העותרות בבג"ץ 6477/23 להוסיף לעתירתן סעדים שעניינן בהקדמת מועדי גיוס לחודש מארס 2024 לחניכי מכינות קדם צבאיות, מסלולי שנת שירות ותלמידי ישיבות (ראו בקשת העותרות

¹ תזכירי החוק פורסמו באתר החקיקה הממשלתי בכתובת: <https://www.tazkirim.gov.il/s/?language=iw>

מיום 30.1.24, תחת הכותרת "בקשה דחופה להוספת צו על תנאי וכן צו ארעי דחוף וצו ביניים"; החלטות בית המשפט הנכבד (כב' מ"מ הנשיא ע' פוגלמן) מיום 30.1.24 ומיום 31.1.24: המדינה תשוב על עמדתה שצורפה לבקשה, לפיה, על-פי ההלכה הפסוקה, בית המשפט הנכבד לא יידרש לסעד שלא נעשתה בעניינו פניה מוקדמת למשיבים עובר להגשת העתירה. מבקשת העותרות לא עלה כי התבצעה פניית מיצוי הליכים לגורמים המוסמכים בעניין מושא הבקשה בטרם הפנייה לבית המשפט הנכבד. לפיכך, לעמדת המדינה, אין כל מקום להתיר את הוספת הסעדים המבוקשים. מכל מקום, משעה שממילא, ביני לביני, כאמור לעיל, הוגשה עתירה בסוגיה הנ"ל של הקדמת הגיוס לחודש מארס 2024 (בג"ץ 1278/14 הנ"ל), ומשעה שממילא, בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד (כב' השופט נ' סולברג) מיום 12.2.24, על המדינה להגיש תגובה מקדמית לעתירה זו – בוודאי שאין מקום להוספת סעדים בסוגיה האמורה, במסגרת העתירות שבכותרת.

29. תגובה זו נתמכת בתצהיריהם של מזכיר הממשלה, מר יוסף פוקס, רמ"ט משרד הביטחון, מר שחר כץ, ומפקד מיטב, אל"מ אלון מצליח.

היום, י"ב באדר א' תשפ"ד

21 בפברואר 2024

סיגל אבנון סוויצקי, עו"ד
סגנית בכירה במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

אבי מיליקובסקי, עו"ד
ממונה על ענייני בג"צים
בפרקליטות המדינה

תצהיר

אני הח"מ, יוסף פוקס, בעל ת.ז. מס' 015191356, מצהיר בזאת כלהלן:

1. אני משמש בתפקיד מזכיר הממשלה.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובה המקדמית לעתירות מטעם המשיבים בבג"ץ 6198/23, בג"ץ 6199/23 ובג"ץ 6477/23 (להלן: **התגובה המקדמית**).
3. העובדות המפורטות בסעיף 6 לתגובה המקדמית ביחס לעמדת ממשלת ישראל, הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני הח"מ, שלומית ברנע פרגו, עו"ד, מאשר/ת בזה כי ביום 20.2.24 הופיע בפני יוסף פוקס, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

שלומית ברנע פרגו, עו"ד
היועצת המשפטית
משרד ראש הממשלה

תצהיר

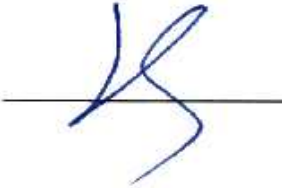
אני הח"מ, שחר כץ, מצהיר בזאת כלהלן:

אני משמש בתפקיד ראש מטה שר הביטחון.

תצהירי זה ניתן לתמיכה בעובדות המפורטות בסעיפים 5-1, 20-7, ו-23-28 לתגובה המקדמית מטעם המדינה בתיק בג"ץ 6198/23, בג"ץ 6199/23, ובג"ץ 6477/23 (להלן – תגובת המדינה).

העובדות המפורטות בסעיפים 5-1, 20-7, ו-23-28 לתגובת המדינה הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.

זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני הח"מ, רתם קס, עו"ד, מאשרת בזה כי ביום 21.2.24 הופיע בפני שחר כץ, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

רוץ וי
ע"ד רתם קס
מ.ר. 85726
אגף היועמ"ט למענה"ט

תצהיר

אני הח"מ, איון מילר, מצהירה בזאת כלהלן:

1. אני משמש בתפקיד מפקד מי"ק.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובה המקדמית לעתירות מטעם המשיבים בבג"ץ 6198/23, בג"ץ 6199/23 ובג"ץ 6477/23 (להלן: התגובה המקדמית).
3. העובדות המפורטות בסעיפים 22-27 לתגובה המקדמית ובנספח המצורף כנספח מש/4 לתגובה המקדמית הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

ק/5222561
אל"ם איון מילר
מפקד מי"ק

אישור

אני הח"מ, ארי ח"מ' ניצ עו"ד, מאשר/ת בזה כי ביום 20/2/24 הופיעה בפני א"מ איון מילר, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתי כי עליך לומר את האמת, שאם לא תעשה כן תהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתמת בפני על תצהירה.

אורי חנין יניב, עו"ד
מ.ד. 95648

תוכן עניינים

מס' עמ'	שם הנספח	מס'
3	צילום החלטת הממשלה בעניין "השירות בצבא הגנה לישראל והוקרת המשרתים"	מש/1
6	צילום הצעת ההחלטה בעניין "השירות בצבא הגנה לישראל והוקרת המשרתים" בצירוף דברי ההסבר	מש/2
11	צילום חוות הדעת המשפטית שצורפה להצעת ההחלטה	מש/3
18	העתק הנתונים העדכניים ביחס למועדי פקיעת הצווים לדחיית שירות כפי שנמסרו מרשויות הגיוס	מש/4
20	צילום מסמך המדיניות מיום 20.11.23	מש/5
26	צילום הודעה באתר צה"ל מיום 30.1.24 על מתווה הקדמת הגיוס	מש/6

נספח מש/1

צילום החלטת הממשלה בעניין
"השירות בצבא הגנה לישראל
והוקרת המשרתים"

עמ' 3

החלטה מספר 682 של הממשלה מיום 25.06.2023

השירות בצבא הגנה לישראל והוקרת המשרתים

.682

דברי פתיחה

(רוב קולות בעד ; 2 קולות נגד)

מ ח ל י ט י ס, לאור הצורך לעגן בהקדם הסדרים הנוגעים לשירות החובה בצבא הגנה לישראל, לרבות סוגיית שילובם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות צבאי ובשירות לאומי-אזרחי וכן שילובם בשוק העבודה, בדגש על תעסוקה איכותית, ולאור הרצון להרחיב את הזכאויות הניתנות למשרתים בסדיר ובמילואים, לשם הבעת הוקרה על שירותם ועל מנת לצמצם את אי השוויון בשירות:

1. להנחות את שר הביטחון, בתיאום עם שר האוצר, לקדם מתווה ממשלתי בנושא השירות בצה"ל והוקרת המשרתים, שיכלול, בין היתר, את הנושאים הבאים:
  - א. חקיקה המסדירה את שילובם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות צבאי, בשירות לאומי-אזרחי ובשוק העבודה, בדגש על תעסוקה איכותית.
  - ב. הרחבה ניכרת של הזכאויות הניתנות למשרתים, בסדיר ובמילואים, שתעוגן בחקיקה בהיבטים הרלוונטיים, כחלק מהבעת ההוקרה על שירותם ועל מנת לצמצם את אי השוויון בשירות.
2. תזכיר הצעת החוק הממשלתית האמורה יפורסם לציבור טרם כינוס מושב החורף של הכנסת ויובא לאישור הממשלה, לאחר קבלת הערות הציבור, עד ליום 10 בנובמבר 2023. לאחר אישור הממשלה תונח הצעת החוק על שולחן הכנסת לשם השלמת הליכי החקיקה עד לסיום מושב החורף 2024.
3. בשים לב לפקיעת פרק ג'1 לחוק, בתקופה שמיום 1 ביולי 2023 ועד ליום כניסתו לתוקף של ההסדר החדש (להלן – תקופת הביניים) לא

ינתנו דחיות שירות חדשות ולא יוארכו דחיות שירות שניתנו מכוח הפרק האמור לתלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות לימוד חרדיים. ואולם בהינתן כוונת הממשלה לגבש הסדר חקיקתי חדש, הממשלה מנחה את שר הביטחון להנחות את צה"ל, במסגרת סמכותו לקרוא לגיוס בתוך התקופה הקבועה בסעיף 20 לחוק, כי לא יינקטו הליכים לשם גיוסם של תלמידי ישיבות כאמור, ככל שיוצגו בפני רשויות הגיוס אישורים לפי צורכי הצבא ודרישתו, בדבר לימודיהם בישיבות, וזאת עד ליום 31 במרץ 2024.

4. להורות לשר הביטחון ושר האוצר לקיים עבודת מטה לסיכום הזכאויות הנוספות למשרתים האמורות בסעיף 1(ב) לעיל, והמשאבים שיוקצו לשם כך, ולהביא סיכום זה בפני ראש הממשלה בתוך 45 ימים.

5. להנחות את שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות, בתיאום עם שר הביטחון ושר האוצר, לקדם הצעת חוק ממשלתית אשר במסגרתה תוסדר האפשרות של תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים להצטרפות לשירות אזרחי במהלך תקופת הביניים, בהתאם לכללים הנהוגים כיום.

הערה

נספח מש/2

צילום הצעת ההחלטה בעניין
"השירות בצבא הגנה לישראל
והוקרת המשרתים" בצירוף דברי
ההסבר

עמ' 6

השירות בצבא הגנה לישראל והוקרת המשרתים

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם ,

לאור הצורך לעגן בהקדם הסדרים הנוגעים לשירות החובה בצבא הגנה לישראל, לרבות סוגיית שילובם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות צבאי, בשירות לאומי-אזרחי וכן שילובם בשוק העבודה, בדגש על תעסוקה איכותית; ולאור הרצון להרחיב את הזכאויות הניתנות למשרתים בסדיר ובמילואים, לשם הבעת הוקרה על שירותם ועל מנת לצמצם את אי השוויון בשירות:

1. להנחות את שר הביטחון, בתיאום עם שר האוצר, לקדם מתווה ממשלתי בנושא השירות בצה"ל והוקרת המשרתים, שיכלול, בין היתר, את הנושאים הבאים:
  - א. חקיקה המסדירה את שילובם של תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות צבאי, בשירות לאומי-אזרחי ובשוק העבודה, בדגש על תעסוקה איכותית.
  - ב. הרחבה ניכרת של הזכאויות הניתנות למשרתים, בסדיר ובמילואים, שתעוגן בחקיקה בהיבטים הרלוונטיים, כחלק מהבעת ההוקרה על שירותם ועל מנת לצמצם את אי השוויון בשירות.
2. תזכיר הצעת החוק הממשלתית האמורה יפורסם לציבור טרם כינוס מושב החורף של הכנסת ויובא לאישור הממשלה, לאחר קבלת הערות הציבור, עד ליום 10 בנובמבר 2023. לאחר אישור הממשלה תונח הצעת החוק על שולחן הכנסת, לשם השלמת הליכי החקיקה עד לסיום מושב החורף 2024.
3. בשים לב לפקיעת פרק ג'1 לחוק, בתקופה שמיום 1 ביולי 2023 ועד ליום כניסתו לתוקף של ההסדר החדש (להלן – תקופת הביניים) לא יינתנו דחיות שירות חדשות ולא יוארכו דחיות שירות שניתנו מכח הפרק האמור לתלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות לימוד חרדיים; ואולם בהינתן כוונת הממשלה לגבש הסדר חקיקתי חדש, הממשלה מנחה את שר הביטחון להנחות את צה"ל, במסגרת סמכותו לקרוא לגיוס בתוך התקופה הקבועה בסעיף 20 לחוק, כי לא יינקטו הליכים לשם גיוסם של תלמידי ישיבות כאמור, ככל שיוצגו בפני רשויות הגיוס אישורים לפי צרכי הצבא ודרישתו, בדבר לימודיהם בישיבות, וזאת עד ליום 31 במרץ 2024.
4. להורות לשר הביטחון ושר האוצר לקיים עבודת מטה לסיכום הזכאויות הנוספות למשרתים האמורות בסעיף 1(ב) לעיל, והמשאבים שיוקצו לשם כך, ולהביא סיכום זה בפני ראש הממשלה בתוך 45 ימים.
5. להנחות את שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות, בתיאום עם שר הביטחון, לקדם הצעת חוק ממשלתית אשר במסגרתה תוסדר האפשרות של תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים להצטרפות לשירות אזרחי במהלך תקופת הביניים, בהתאם לכללים הנהוגים כיום.

דברי הסבר

כללי

הצעת ההחלטה מבקשת לקבוע את העקרונות הכלליים, לוחות הזמנים ואת אופן קידומו של מתווה ממשלתי אשר במסגרתו תקודם הצעת חוק ממשלתית שתעגן הסדרים הנוגעים לשירות החובה בצבא הגנה לישראל (להלן - צה"ל או הצבא), לרבות סוגיית שילוב תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות הצבאי, הלאומי-אזרחי ושילובם בשוק העבודה, בדגש על תעסוקה איכותית. וכן, הסדרים שמטרתם ליתן ביטוי הולם להוקרת כלל המשרתים ולהרחיב את הזכויות הניתנות למשרתים בסדיר ובמילואים, בדגש על אלו ששירתו שירות ארוך ומשמעותי. זאת, בשים לב לכך שחובת השירות אינה מוטלת באופן שווה על כלל הצעירים במדינת ישראל ועל מנת לצמצם את אי השוויון האמור.

הצורך הדחוף בקביעת לוחות הזמנים נובע, בין היתר, מהעובדה שביום 30 ביוני 2023 צפוי לפקוע פרק ג'1 לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן – החוק) שעניינו שילובם של תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות החינוך החרדי בצבא ובשירות הלאומי-אזרחי, וכן בשים לב לפסק הדין של ביהמ"ש העליון מ-2017 (בג"ץ 1877/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת) שקבע את בטלותו של ההסדר הקיים. לשלמות התמונה יצוין, כי מאז ניתן פסק הדין, נדחה מעת לעת, מועד בטלותו של פרק ג'1 וזאת על מנת לאפשר למדינה לחוקק הסדר חלופי.

סעיף 1

מוצע להנחות את שר הביטחון, בתיאום עם שר האוצר, לפעול לקידומו של מתווה ממשלתי, אשר במסגרתו תקודם הצעת החוק ממשלתית בנושא השירות בצה"ל והוקרת המשרתים. הצעת החוק תסדיר את סוגיית שילוב תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים בשירות צבאי, לאומי-אזרחי ובשוק העבודה; כן ייקבע בחוק, בהיבטים הרלוונטיים, אופן הבעת ההוקרה של המדינה למשרתים, וזאת בדרך של הרחבה ניכרת של סל הזכויות הניתן לכלל המשרתים – בסדיר ובמילואים – באופן דיפרנציאלי בהתאם לסוג השירות, אופיו ומשכו. בנוסף, יוסדר בחקיקה גם משך השירות של גברים, בהתאם לקבוע בהחלטת הממשלה שעניינה הסכם תקציב הביטחון לשנים 2023-2027, מיום 25.6.2023.

סעיף 2

כאמור, לאור פקיעתו הקרובה של פרק ג'1 לחוק ולנוכח פסיקת ביהמ"ש העליון בדבר בטלותו של ההסדר הקיים, מוצע לקבוע לוחות זמנים ברורים לקידום החקיקה החדשה, כך שההצעה תובא לאישור הממשלה בסמוך לתחילת מושב החורף של הכנסת, במטרה להניחה על שולחן הכנסת מייד עם פתיחת המושב ולאפשר את אישורה עד לסוף מושב החורף, באביב 2024.

סעיף 3

בסעיף זה מוצע להסדיר את אופן הפעולה שבין מועד פקיעת פרק ג'1 לחוק (30 ביוני 2023) ועד לאישורו של ההסדר החלופי במהלך מושב החורף של הכנסת. במסגרת החלטתה, מנחה הממשלה את שר הביטחון להנחות את צה"ל כי בתקופה שמיום 1 ביולי 2023 ועד ליום כניסתו לתוקף של ההסדר החדש (להלן – תקופת הביניים) לא יינתנו דחיות שירות חדשות לתלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות לימוד חרדיים, ואולם לא יינקטו הליכים לשם גיוסם ככל שיוצגו בפני רשויות הגיוס אישורים נדרשים בדבר לימודיהם בישיבות. הצגת אישורים בדבר לימודים בישיבה, נדרשת על מנת לאפשר לרשויות הצבא לשמור על קשר רציף עם המיועדים לשירות ביטחון וכן על מנת שתאפשר הבחנה ביחס לגדרי האוכלוסייה לגביה מוצע להימנע מקריאה לשירות במהלך תקופת הביניים.

למען הסדר הטוב, יובהר כי בהתאם לסעיף 22 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, פקיעתו של פרק ג'1 אינה מבטלת את דין דחיות השירות שניתנו מכוחו של הפרק, ואלו ימשיכו לעמוד בתוקפן, עד למועד המנוי בהן.

כידוע, הליכי גיוס דורשים פרק זמן ממושך ומלווים בהקצאת משאבים משמעותית, ודאי לאור כך שמדובר בקבוצה גדולה. היות והממשלה מצהירה על כוונותיה הברורות לקידום חקיקה חלופית בלוחות הזמנים האמורים בהחלטה, אשר תסדיר את דחיות השירות הניתנות לתלמידי הישיבות, אין הצדקה בניהול הליכים כאמור במהלך תקופת הביניים.

סעיף 4

לנוכח העובדה שהרחבת הזכאויות למשרתים, המיועדת, כאמור לעיל, לאזן ולהפחית את אי השוויון שנוצר ביחס לחובת השירות, כרוכה בהקצאת משאבים משמעותית, מוצע להנחות את שר הביטחון ושר האוצר לסכם את טיב ההטבות הנוספות למשרתים ואת המשאבים הנדרשים להן ואופן הקצאתם ולהביא את הסיכום בפני ראש הממשלה בתוך 45 ימים.

סעיף 5

סעיף 36 לחוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014 קובע כי החוק האמור יעמוד בתוקפו עד ליום 30 ביוני 2023. על כן, מוצע כי שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות, בהיותה השרה הממונה על הרשות לשירות לאומי-אזרחי, תקדם, בתיאום עם שר הביטחון, תיקון חקיקה אשר יאפשר הצטרפות של מיועדים לשירות ביטחון לשירות אזרחי, בהתאם לתנאים הנהוגים כיום, וזאת לאחר שיינתן אישור הפוקד להפנייה כאמור. למען הסדר הטוב, יובהר כי תזכיר חוק מטעם רשות השירות הלאומי-אזרחי, הופץ להערות הציבור.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

להחלטה אין השפעה על מצבת כח אדם

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר –

שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות –

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

- החלטה מס' 3935 מיום 1 ביולי 2018

- החלטה מס' 371 מיום 22 לאוגוסט 2021

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה משפטית לאשר את ההחלטה

סיווגים

סיווג ראשי : 01ביצועי ;

תחום פעולה עיקרי : 01 חוץ וביטחון ;

מוגש על ידי שר הביטחון

נספח מש/3

**צילום חוות הדעת המשפטית
שצורפה להצעת ההחלטה**

עמ' 11

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

תאריך: ו' תמוז תשפ"ג
25 יוני 2023
סימוכין: נ-תיועמש-210623-031907

**הנדון: חוות דעת משפטית נלווית להצעת החלטה לממשלה: השירות בצבא ההגנה
לישראל והוקרת המשרתים**

נושא הצעת ההחלטה:

קידום הסדרים הנוגעים לשירות בצבא ההגנה לישראל ולהוקרת המשרתים.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

ההצעה מבקשת לקבוע כי שר הביטחון, בתיאום עם שר האוצר, יקדם מתווה ממשלתי, אשר יכלול, בין היתר, את הסוגיות הבאות:

- (1) חקיקה המסדירה את סוגיית שילוב תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים, וזאת בעקבות פסיקת בית המשפט העליון בדבר בטלותו של ההסדר הקיים ולאור פקיעת ההסדר;
- (2) הבעת הוקרה של המדינה למשרתים בדרך של הרחבה ניכרת של סל הזכאויות הניתן לכלל המשרתים, בסדיר ובמילואים, שתעוגן בחקיקה בהיבטים הרלוונטיים.

בנוסף, מבקשת ההצעה לעגן את לוחות הזמנים לקידום החקיקה האמורה, לרבות קידום עבודת המטה הנדרשת ביחס להקצאת המשאבים לעניין זה.

כמו כן, מוצע לקבוע במסגרת ההחלטה את ההתנהלות בתקופת הביניים מיום פקיעתו של פרק ג'1 ועד לחקיקת הסדר חוקי חלופי, כפי שיפורט להלן.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

שילוב תלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים:

עסקינן בנושא מורכב ורגיש, המצוי בליבת הדיון הציבורי הישראלי מזה שנים, אשר בית המשפט הגדיר כ"בעיה חברתית ממדרגה ראשונה" (בג"ץ 3297/97 רובינשטיין ואח' נ' שר הביטחון) וכנושא "המצוי באחד מהתפרים הרגישים ביותר של החברה הישראלית, ואולי הרגיש מכולם" (בג"ץ 6298/07 רסלר ואח' נ' כנסת ישראל). הדברים יפים, ואפשר שבעוצמה יתרה, גם לימינו אנו. הסדרת הנושא מחייבת התמודדות עם קשיים משפטיים לא פשוטים, ודורשת איזון בין מספר תכליות.

ביום 12.9.2017 ניתן פסק הדין בעתירה בג"ץ 1877/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת, במסגרתו נקבע כי תיקון מס' 21 לחוק, ההסדר האחרון שקבעה הכנסת בנושא זה, אינו חוקתי, וכי פרק ג'1 לחוק בנוסח שנקבע באותו התיקון, יבוטל. בית המשפט קבע כי בטלותו של הפרק תיכנס לתוקפה בתום שנה ממועד פסק הדין, וזאת על מנת לאפשר למחוקק להידרש להסדר חוקי חלופי. בהתאם לבקשות המדינה, מועד כניסת הבטלות לתוקף נדחה מעת לעת, ובהתאם להחלטה האחרונה קבוע מועד הבטלות ליום 31.7.2023.

לצד זאת, ההסדר בפרק ג'1 לחוק כפי שנקבע בתיקון מס' 21, נחלק לשתי תקופות: "תקופת ההסתגלות הראשונה", אשר החלה ביום כניסת החוק לתוקף ונמשכה עד ליום 30.6.2020, ו"תקופת ההסתגלות השנייה", אשר החלה ביום 1.7.2020 ועתידה להסתיים ביום 30.6.2023; בשים לב לכך, ועל אף שבית המשפט קיבל את בקשת המדינה לדחות את מועד הבטלות עד ליום 31.7.2023, ההסדר הספציפי המקנה מקור סמכות לשר הביטחון לדחות את גיוסם של תלמידי הישיבות, צפוי להסתיים בסוף חודש זה.

עוד בתקופת הכנסת ה-20, הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק ממשלתית בנושא, שהתבססה על המלצות ועדה מקצועית שהוקמה במערכת הביטחון. ההצעה אושרה בקריאה ראשונה, והועברה לטיפול ועדה מיוחדת שהכנסת הקימה לעניין זה. ואולם, עוד בטרם הסתיים הדיון בוועדה המיוחדת לקראת אישור הצעת החוק בקריאה שנייה ושלישית, התפזרה הכנסת ה-20. הכנסת ה-21 והכנסת ה-22 התפזרו, לאחר שלא צלחה מלאכת הרכבת הממשלה, וממילא לא התחדשו הליכי חקיקת החוק. גם בכנסת ה-23 לא הובאה ההצעה לאישור הממשלה והכנסת, שעסקו בעיקר בטיפול במגפת הקורונה ובמשבר הכלכלי שנלווה אליה, עד להחלטה על פירוק הממשלה ופיזור הכנסת בסוף חודש דצמבר 2020.

במהלך תקופת הכנסת ה-24, אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק דומה בעיקרה תוך שבסעיף המטרה להצעת החוק חודד כי מטרתו של פרק ג'1 המוצע היא לצמצם את אי השוויון בגיוס לשירות סדיר לרבות באמצעות שילוב של בני הציבור החרדי בשירות לאומי-אזרחי, ולצד זאת לקדם את השתלבותם של חרדים בשוק התעסוקה ואת תרומתם למשק המדינה, והכל תוך הכרה בחשיבות לימוד התורה. בכך, ניתן דגש לחשיבות שבהשתלבותם של חרדים במשק ובשוק התעסוקה, תכלית העומדת לצד תכלית צמצום אי השוויון בגיוס לשירות סדיר. הצעת החוק נדונה בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת בהכנה לקריאה שנייה ושלישית, אך עם התפזרותה של הכנסת ה-24 הופסקו הדיונים ולא הושלמה מלאכת אישור החוק.

עתה, עם כינון הממשלה ה-37, בשים לב לפסיקת בית המשפט העליון, ובפרט נוכח מועד פקיעתו של פרק ג'1 לחוק כפי שתואר לעיל, ישנו צורך דחוף בקידומו של הסדר חקיקתי חדש. לפיכך מוצע, כי הממשלה תקבע לוחות זמנים להנחת הצעת חוק בעניין זה על שולחן הכנסת ולקידומה.

ביחס לתקופת הביניים ועד להשלמת החקיקה כאמור, מובהר כי לא יינתנו דחיות שירות חדשות לתלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות לימוד חרדיים מכח פרק ג'1 ולא יוארכו דחיות השירות שניתנו מכוחו. ואולם, מוצע כי לא יינקטו הליכים לשם גיוסם של תלמידי הישיבות, ככל שיציגו בפני רשויות הגיוס אישורים בדבר לימודיהם בישיבה, כפי שייקבע על ידי רשויות הצבא ובהתאם לצרכי הצבא. קרי, במהלך תקופת הביניים, רשויות הגיוס יונחו להימנע מפעולה ביחס לתלמידי הישיבות.

אין חולק כי הצעה זו מעלה קשיים משפטיים כבדי משקל. ראשית, לאור קביעת בית המשפט העליון לפיה נדרש שהסדר דחיית שירותם של תלמידי הישיבות ייעשה באמצעות סעיף מסמך ספציפי אשר יעוגן בחקיקה ראשית. קושי משפטי משמעותי נוסף, ראשון במעלה, הוא כי בעוד שתלמידי הישיבות לא יגויסו, על אף שדחיית השירות שניתנה להם פקעה (ולא תחודש), צעירים מהאוכלוסייה הכללית יקבלו צווי גיוס וידרשו לשירות ביטחון. הדבר מעלה אף קשיים בהיבטים הנוגעים לחשש מפגיעה במוטיבציה לשירות ובלכידות החברתית הנובעת מהפגיעה בשוויון.

על אף הקשיים האמורים, אשר משמעותם כבדת משקל, ניתן לטעמנו להנחות את צה"ל לפעול בהתאם להצעה לתקופה קצרה וקצובה, בהתאם ללוח הזמנים המפורט בהחלטה. זאת, בין היתר, על מנת שלא לקבוע מסמרות שיגבילו את שיקול דעת המחוקק בבואו לדון בהסדר הקבע ולאור הטעמים שיפורטו להלן.

1. **הליכי הגיוס ומשכום**: הליך הגיוס לצה"ל של מיועד לשירות ביטחון הוא הליך ממושך, הכולל מספר שלבים הכרחיים: קבלת פרטים אישיים של המלש"ב ובחינתם; קביעת כושרו הרפואי וביצוע בדיקות רפואיות במקרים בהם הדבר נדרש; ראיון עם המלש"ב במקרים בהם נדרשת בחינת התאמתו לגיוס; הליכי מיון לתפקיד; שיבוץ לתפקיד וקביעת מועד גיוס בהתאם לתפקיד ולצרכי צה"ל.

עוד יצוין, כי כיום נערכים למלש"בים הליכים מקדימים ומשלימים לגיוס באמצעות אתר האינטרנט של צה"ל, במטרה להקל על המתגייסים ולצמצם את מספר ההתייצבויות הנדרשות בלשכות הגיוס. יחד עם זאת, ועל מנת לבצע חלק מההליכים באמצעות אתר האינטרנט של צה"ל, נדרשת נגישות של המלש"ב לאתר האינטרנט ושיתוף פעולה מצידו. ועדיין, הליכי הגיוס מבוססים במידה רבה על תהליכים הכרוכים בהתייצבות פיזית בלשכת הגיוס (לשם בדיקות רפואיות, ראיונות, וביחס למי שנגישותם לאתר האינטרנט של צה"ל מוגבלת – גם לשם המצאת מסמכים וכיוצא באלה).

מהמקובץ עולה כי מדובר בתהליך ממושך, אשר דורש את עתותיו ואת משאביו, וזאת גם אם שיתוף הפעולה של תלמידי הישיבות עם רשויות הגיוס יהיה נרחב. למען הסדר הטוב, יצוין כי הליכי גיוס בהיעדר שיתוף פעולה מורכבים יותר, ומטבע הדברים דורשים פרק זמן משמעותי נוסף.

2. **הצורך בהיערכות ובהקצאת משאבים**: כפי שתואר לעיל, הליכי הגיוס דורשים מצה"ל השקעה רבה, לרבות לעניין כח האדם אשר אמון על הטיפול בהליכים אלה. בנוסף, ככלל, לשכות הגיוס מצויות בתפוסה משמעותית ועריכת תהליכי גיוס לאוכלוסייה גדולה נוספת תצריך היערכות משמעותית של צה"ל. יובהר, כי ככל שיוחלט על ידי המחוקק, כי בכוונתו לפעול לגיוסם של תלמידי הישיבות, הרי שצה"ל יידרש למשימה ויבצע את כלל ההיערכות הנדרשת, לרבות לעניין הקצאת המשאבים. ואולם, היערכות והקצאת משאבים רבה ראוי שתבצע ככל שהמחוקק יקבע כי הכרעתו היא שתלמידי הישיבות יגויסו לצה"ל. כפי שצוין לעיל, מדובר בהקצאת תשומות ומשאבים רבים לביצוע של הליך מורכב, כאשר הדבר אינו

נובע מהכרעת המחוקק ומהחלטה ארוכת טווח, אלא מבוקש שייעשה לתקופת ביניים קצרה בלבד.

3. **אפשרות לגיוס מאוחר יותר** : על-פי סעיף 20 לחוק, על הגיוס להתבצע בתוך שנתיים לכל היותר מיום הגיעו של יוצא צבא לגיל 18. ביחס למי שניתנה לו דחיית שירות מסיבה כלשהי, לרבות דחיית השירות לפי פרק ג'1 לחוק בנוסחו הקיים, קובע סעיף 20 לחוק כי הגיוס יהיה תוך שנה מתום הדחייה (כן, נתונה סמכות לגייס מלש"ב גם במהלך שנה נוספת, אך החריגה מהתקופה בת השנתיים תביא לקיצור משך השירות).

כלומר, בהינתן שההסדר החלופי יאושר בכנסת במהלך מושב החורף, אין בהחלטה שלא לפעול כעת לגיוסם של תלמידי הישיבות כשלעצמה, כדי להוביל לחריגה מהתקופה הקבועה בסעיף 20 לחוק ביחס לאותם תלמידי ישיבות ויותר פרק זמן להשלמת הליכי הגיוס וכך לא תיגרע עצם האפשרות לגייסם. יוער, בזהירות המתבקשת, כי ככל שיוחלט בעתיד על גיוסם של תלמידי הישיבות, הדבר ידרוש היערכות מהירה של צה"ל, וזאת בשים לב לכך שהליכי גיוס כאמור דורשים את עתותיהם ואף בהתחשב בפרק הזמן שינקוף מתוך התקופה הקבועה בסעיף 20. יובהר, כי צה"ל יפעל בהתאם להנחיות הדרג המדיני, ובהתאם לצורך, ייערך גם לגיוס בהיקפים ניכרים בפרק זמן קצר, ותוך עשיית מירב המאמצים לכך.

4. **הצגת אישור בדבר לימודים בישיבה** : תקופת הביניים יוצרת חוסר בהירות וקשיים שונים ומשמעותיים לרשויות הגיוס. לעמדתנו, ולעמדת הגורמים הרלוונטיים בצה"ל, קבלת אישור מתלמיד הישיבה בדבר לימודיו בישיבה מפחיתה במידה ניכרת ומשמעותית את הקשיים עמם צה"ל יידרש להתמודד בתקופת הביניים, וזאת מהטעמים הבאים :

א. **אישור לימודים בישיבה יאפשר לתחם את הקבוצה שצה"ל יידרש להימנע מנקיטת הליכי גיוסה** : בהעדר קבלת אישור ללימודים בישיבה, יעמדו רשויות הגיוס בפני קושי משמעותי מאוד בהגדרת האוכלוסייה שלגביה אין לנקוט בהליכי גיוס. נקודת ההשוואה הקיימת היא לכאורה התנאים המוקדמים הקבועים בתקנות לקבלת דחיית שירות כתלמיד ישיבה, כאשר תנאים אלה כוללים אוכלוסייה גדולה של צעירים שאינם נכללים עם תלמידי הישיבות : מדובר בבוגרי החינוך הממלכתי-דתי וכן מי שלמד במוסד חינוך חרדי אך לא נרשם בפועל ללימודים בישיבה ולא מקבל כיום דחיית שירות. לאור האמור, בהינתן שלרשויות הגיוס אין אפשרות לבחון את אמונתו הדתית של אדם או את אורחות חייו, יוכלו גם תלמידי החינוך הממלכתי-דתי להצהיר כי ברצונם ללמוד בישיבה חרדית ובכך לא להיקרא לשירות.

הדברים יפים גם ביחס למי שמשתייך לאוכלוסייה הכללית ומבקש להיכלל בהגדרת "חוזר בתשובה". במצב הדברים הנהוג היום, נדרשים המבקשים להציג אישור לימודים בישיבה, והדבר מפחית במידה ניכרת את החשש מבקשות שווא.

ב. **השפעה על המתגייסים מקרב הציבור החרדי** : בצה"ל משרתים אלפים בודדים של צעירים חרדים. לעמדת הגורמים הרלוונטיים בצה"ל, ככל שהקפאת הליכי הגיוס לא תותנה בהצגת אישור בדבר לימודים בישיבה, הדבר עשוי להקשות על יכולת הגיוס של אוכלוסייה זו, לרבות ביחס לתוכניות הייחודיות המיועדות לעידוד גיוסם.

ג. **אבדן הקשר עם המלש"בים ופגיעה צפויה בניהול הסדר דחיית השירות בעתיד**: בהסדר הקיים תלמידי הישיבות נדרשים להתייצב בלשכות הגיוס לשם הגשת בקשתם לדחיית שירות, כך גם לשם חידוש בקשתם. ככל ולא יידרשו להציג לרשויות הצבא אישורים בדבר הלימודים בישיבה, ייקטע הקשר של רשויות הגיוס עם צעירים אלה, על כל המשתמע מכך. כאשר יחוקק הסדר חדש, יידרשו רשויות הגיוס ליצור קשר בבת אחת עם אלפים רבים, וזאת מבלי שיהיו מצויים בידי רשויות הגיוס פרטיהם העדכניים (וחלקם אף עשויים להימצא בחו"ל או להשתלב בתעסוקה). החשש יתמתן במידה ניכרת אם האוכלוסייה הרלוונטית תידרש להמשיך להתייצב בלשכות הגיוס לצורך הצגת אישור על המשך לימודים בישיבה מוכרת, ובהזדמנות זו לא תהיה מניעה, משפטית או אחרת, לקבלת פרטים עדכניים ליצירת קשר עמם וכיוצא בזאת. במצב כזה אף ניתן יהיה, לכאורה, לנקוט בעתיד צעדים כלפי מי שחדל להציג אישור על לימודים בישיבה, ולהורות על פתיחת הליכי גיוס בעניינו – בדומה למצב הנוהג כיום.

עוד יובהר, למען הסדר הטוב, כי הסדר דחיית השירות הותנה עד היום, ויכול שיותנה בעתיד, בהצגת אישורים בדבר לימודים בישיבה (לצד דרישות נוספות). קבלת האישורים תאפשר לשמר עקרון זה, באופן שיקל על כל הסדר עתידי שייקבע.

ד. **מוטיבציה לשירות ולכידות**: מטבע הדברים, בהסדר דחיית השירות הקיים מגולם אי-שוויון משמעותי, אשר נובע מהטעמים הייחודיים שביסודו. העדר נקיטת הליכי גיוס ביחס לקבוצה מסוימת, עשוי לערער את המוטיבציה לשירות גם בקרב האוכלוסייה הכללית. ככל שיידרש אישור בגין לימודים בישיבה, על מנת שלא להיקרא לשירות, נראה כי תישמר ההבחנה העקרונית שבבסיס ההסדר.

עוד יצוין, כי במסגרת תכלית ההחלטה ניצבת הכוונה להסדיר בחקיקה את מעמדם של תלמידי הישיבות בתקופת הביניים. הצגת אישור לימודים בישיבה משרת את התכלית האמורה, מבלי שההנחיה שלא לקרוא לגיוס תחול, שלא במתכוון, על אוכלוסיות נוספות.

על כן, מהטעמים המפורטים לעיל, ונוכח כוונתה המוצהרת של הממשלה להניח על שולחן הכנסת, בחודשים הקרובים, הצעת חוק אשר תסדיר את המשך דחיית שירותם של תלמידי הישיבות, במתכונת כזו או אחרת, אנו סבורים כי על אף הקשיים הניכרים אין מניעה משפטית להצעת הממשלה בדבר ההסדר בתקופת הביניים. קרי, לכך שלא יינתנו דחיות שירות חדשות מכח פרק ג'1 ולא יוארכו דחיות שירות שניתנו מכח הפרק לתלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות לימוד חרדיים. וכן כי בהתאם להנחיית הממשלה, לא יינקטו הליכים לשם גיוסם של תלמידי הישיבות, ככל שיציגו בפני רשויות הגיוס אישורים נדרשים בדבר לימודיהם בישיבות, והכל עד ליום 31 במרץ 2024. יובהר, כי כך ייעשה גם ביחס למי שהיו עתידים לקבל דחיית שירות לראשונה ואשר יציגו אישורים בדבר לימודים בישיבה.

למען הסדר, יובהר כי בהתאם לסעיף 22 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, פקיעתו של פרק ג'1 אינה מבטלת את דין דחיות השירות שניתנו מכוחו, ואלו ימשיכו לעמוד בתוקפן, עד למועד המנוי בהן.

שירות לאומי-אזרחי:

מוצע כי שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות, בתיאום עם שר הביטחון, תפעל על מנת לקדם הצעת חוק ממשלתית, אשר תאפשר את הצטרפותם של תלמידי הישיבות ובוגרי מוסדות חינוך חרדיים לשירות לאומי-אזרחי במסגרת תקופת הביניים, וזאת בהתאם לתנאים הנהוגים היום. הדבר נדרש לאור סעיף 36 לחוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014 אשר קובע כי החוק האמור יעמוד בתוקפו עד ליום 30 ביוני 2023. למען הסדר הטוב יצוין, כי תזכיר חוק בנושא הופץ להערות הציבור.

הוקרת המשרתים:

מוצע להרחיב באופן ניכר את סל הזכויות הניתן לכלל המשרתים בסדיר ובמילואים וזאת בין היתר וככל שהדבר יידרש, גם בדרך של תיקון חוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994 המסדיר את זכויותיהם של החיילים המשוחררים ותיקון חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, המסדיר את זכויותיהם של חיילי המילואים. זאת, כאמור כחלק מהוקרת השירות, ולשם צמצום אי השוויון הנובע מכך שחובת השירות אינה מוטלת באופן שווה על כלל הצעירים במדינת ישראל. כך, המדינה מבקשת להוקיר את המשרתים בסדיר ובמילואים, בדגש על מי ששירת שירות ארוך ומשמעותי, ובפרט במערכי הלחימה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הנוסח מתואם עם גורמי ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעה:

אין מניעה משפטית לקבלת ההחלטה.

ב ב ר כ ה,

איתי אופיר

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

נספח מש/4

העתק הנתונים העדכניים ביחס
למועדי פקיעת הצווים לדחיית
שירות כפי שנמסרו מרשויות הגיוס

עמ' 18

נספח מש/4

מספר צווי דחיית שירות שפוקעים באותו חודש	חודש
2	דצמבר 2022
4	פברואר 2023
3	מרץ 2023
4	מאי 2023
196	יוני 2023
1028	יולי 2023
887	אוגוסט 2023
1357	ספטמבר 2023
871	אוקטובר 2023
1910	נובמבר 2023
7050	דצמבר 2023
9872	ינואר 2024
10087	פברואר 2024
8392	מרץ 2024
2036	אפריל 2024
7244	מאי 2024
12248	יוני 2024
63191	סה"כ

נספח מש/5

צילום מסמך המדיניות מיום

20.11.23

עמ' 20

344 האדם כוח אגף
 כ"א ומנהל תכנון חטיבת
 סדיר כ"א תכנון ענף
 ולחיה מקורות תכנון מדור
 03-5690269, 0302-0269 טלפון:
 [תיק למסמך]
 תיק:
 010523-3-3090 סימוכין:
 התשפ"ד ז'
 2023 בכסלו
 בנובמבר 20

אדם מחנך נח אדם

הנדון: מדיניות קריאת תלמידי ישיבות בעקבות החלטת הממשלה בדבר פקיעת פרק ג'1 לשירות ביטחון

מבוא

1. חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986 (להלן: החוק), מסדיר את סמכויות רשויות המדינה והצבא בעניין החובה המוטלת על אזרחים ותושבי קבע לבצע שירות ביטחון. החוק מעגן את סמכויות הקריאה לשירות ביטחון (גיוס לשירות ביטחון, דחיית גיוס ועוד), סמכויות נלוות (קריאה לרישום ולבדיקות וכו'), וכן סמכויות אכיפה ביחס למימוש החוק.
2. פסק הדין של ביהמ"ש העליון משנת 2017 (בג"ץ 1877/14 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' הכנסת), קבע את בטלותו של ההסדר הקיים ביחס לגיוס חרדים לצה"ל, המופיע בפרק ג'1 לחוק. מאז ניתן פסק הדין, מועד בטלותו של הפרק נדחה מעת לעת, וזאת בכדי לאפשר למדינה לחוקק הסדר חלופי. עם סיום תקופת "ההסתגלות השנייה" הקבועה בחוק, **פרק ג'1 לחוק פקע ביום ה-30/06/2023**.
3. בהמשך לפקיעתו של פרק ג'1 המסדיר את אופן שילובם של בוגרי ישיבות ומוסדות חרדים בשירות צבאי, ובהינתן כוונת הממשלה לגבש הסדר חקיקתי חדש, התקבלה החלטת ממשלה המנחה את שר הביטחון להנחות את צה"ל **שלא לנקוט בהליכים לשם גיוסם של תלמידי ישיבות, ככל שיוצגו בפני רשויות הגיוס אישורים בדבר לימודים בישיבות, בהתאם לצרכי הצבא ודרישתו, וזאת עד ליום 31 במרץ 2024**.
4. בהמשך להנחיה שניתנה לפעול כאמור, תובא להלן מדיניות צה"ל ליישום החלטת הממשלה בנידון.

הגדרות

5. "החקיקה העתידית" – הסדר חקיקתי חדש לשילוב בוגרי ישיבות ומוסדות חרדים, אשר עתיד להיחקק.
6. "תקופת הביניים" – התקופה שבין ה-01/07/2023 ועד ליום 31/03/2024.
7. "דחיית גיוס" (להלן: דח"ג) – היא דחיית מועד התייצבותו של מלש"ב לרישום, לבדיקה רפואית או לשירות הביטחון, הנעשית בצו מכוח סעיף 36 לחוק, בשל בקשת המלש"ב.
8. "החוק" – חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986.
9. "יוצא צבא" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק.

כללי

10. מדיניות זו תיכנס לתוקף החל מ-01/07/2023 ועד לתום תקופת הביניים. ככל שלפני תום תקופת הביניים תושלם חקיקת הסדר חקיקתי חדש, ייבחן המשך מימוש מדיניות זו בהתאם.
11. חריגות מהאמור במדיניות זו, הן ביחס למקרי פרט, והן ביחס להחלטות מדיניות, יעשו אך ורק בכפוף ובהתאם להנחיות רח"ט תומכ"א באכ"א בנושא.

12. תיקוף ועדכון מדיניות זו באחריות ובסמכות אכ"א-חתומכ"א-עתכ"א סדיר.
13. הגורם האמון על מימוש המדיניות וטיפול במיועדים לשירות ויוצאי הצבא, הוא יחידת מיטב.

דחיית גיוס

14. בהתאם להנחיית הממשלה, החל מתאריך ה-30/06/2023, לא יינתנו דחיות גיוס מסוג "תורתו אומנותו" ולא יוארכו דחיות גיוס קיימות מסוג זה.
15. דחיות גיוס מטעמים שאינם "תורתו אומנותו" ימשיכו להינתן לכלל יוצאי הצבא, במקרים המתאימים, בהתאם לחוק ולפקודות והוראות הצבא הנוגעות לדחיית גיוס, לרבות יוצאי צבא שהם תלמידי ישיבות או בוגרי מוסדות חרדיים, ובכפוף לעמידתם בפקודות ובהוראות הנ"ל.
16. מובהר כי פקיעתו של פרק ג'1 אינה מבטלת את דין דחיות הגיוס שניתנו מכוחו בעת שהיה בתוקף. דחינו, דחיות השירות מסוג "תורתו אומנותו" שניתנו עד ליום ה-30/6/2023 יוסיפו לעמוד בתוקפן, עד למועד הפקיעה המצוין בהן.
17. אין באמור לעיל לגרוע מסמכותן של רשויות הצבא לבטל דחיות גיוס שניתנו מטעם 'תורתו אומנותו', במקרה של אי-עמידה בתנאים שבכפוף להם ניתנו, ובפרט חריגה מתנאים הנכללים גם במדיניות זו.
18. מי שבטלה דחיית גיוס שניתנה לו מטעמי תורתו אומנותו, לאחר שלא עמד בתנאים הקבועים במדיניות זו, ייקרא לגיוס ולא תוחל עליו מדיניות זו. כלומר, עניינו יטופל בדומה למי שחרג מתנאי מדיניות זו, ולא יתאפשר לו לבקש לדון מחדש בעניינו במסגרת מדיניות זו.
19. מי שדחיית הגיוס שלו פקעה בתקופת הביניים, מבלי שבטלה על-ידי רשויות הצבא, יהיה רשאי להגיש בתוך 15 ימים ממועד פקיעת דחיית הגיוס, או מועד מאוחר יותר אם אושרה חריגה ממועד זה על-ידי רשויות הצבא, אישור על לימודים בישיבה לשם הכללה במדיניות בדבר אי-נקיטת הליכים לגיוס בתקופת הביניים.
20. כמו כן, אין באמור לעיל לגרוע מסמכותן של רשויות הצבא לדרוש מיוצאי הצבא שכבר קיבלו דחיית גיוס, להמציא אישורים ומסמכים נוספים, בהתאם לחוק ולפקודות והוראות הצבא.

הליכי רישום ובדיקות (צו ראשון) לתלמידי ישיבות בתקופת הביניים

21. מלש"ב הלומד בישיבה תורנית מיום שמלאו לו 16, והודיע על כוונתו ללמוד בישיבה גבוהה עם הגיעו לגיל 18, יבצע הליכי צו ראשון ואימות נתונים מותאמים, בהתאם לנהלי מיטב.
22. ההליכים המקדימים להליכי הגיוס שינהגו בתקופת הביניים, יהיו זהים לאלו שהיו נהוגים טרם תקופה זו, גם בעבור המועמדים לשירות ויוצאי הצבא עליהם חלה מדיניות זו.
23. זימון מועמדים לשירות לבדיקות נוספות יתבצע בהתאם לשיקול דעת רשויות הגיוס. מימוש הנחיה זו הינה בסמכות יחידת מיטב.
24. בתקופת הביניים לא יקבלו רשויות הצבא בקשות עתידיות לדחיית שירות מטעמי 'תורתו אומנותו' ולא יידונו בבקשות כאמור.

מדיניות בדבר אי-נקיטת הליכים לגיוס של תלמידי ישיבות בתקופת הביניים

25. צה"ל לא ינקוט בהליכים לשם גיוסם של תלמידי ישיבות העונים על התנאים המפורטים להלן.
26. יודגש כי אין בכך כדי לגרוע מכל סמכות של צה"ל על פי דין לקרוא למיועדים לשירות וליוצאי צבא הרישום ולבדיקות בהתאם להחלטות הצבא ולמדיניותו. בתוך כך, יודגש כי צה"ל רשאי לדרוש מיוצאי הצבא הרלוונטיים מסמכים ופרטים נוספים בכדי לאמת את עובדת היותם בני ישיבה, ובכדי לשמור על קשר רציף עימם, כפי שיפורט להלן.
27. בהתאם להחלטת הממשלה, עד לתום החקיקה העתידית לא יינתנו דחיות שירות חדשות לתלמידי ישיבות ובוגרי מוסדות לימוד חרדים, ואולם לא יינקטו הליכים לשם גיוסם ככל שיוצגו בפני רשויות הגיוס אישורים בדבר לימודם בישיבה מוכרת על ידי שר הביטחון.
28. אי הקריאה לשירות והקפאת הליכי הגיוס, תתבצע אך ורק עבור תלמיד ישיבה שהגיע לגיל 18, ועמד בתנאים המפורטים:
- 1) השלמה באופן תקין של הליכי הרישום והבדיקות (צו ראשון) המותאמים, בהתאם לנהלי מיטב.
  - 2) מתקיים בו אחד מאלה:
- א) לימודים באופן סדיר מיום שמלאו לו 16 לפחות, במוסד חינוך תרבותי ייחודי כהגדרתו בחוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008, ומשתייך לקבוצת תרבות ייחודית כהגדרתה בפסקה (1) להגדרה קבוצה תרבותית ייחודית או בישיבה תיכונית.
  - ב) לימודים באופן סדיר בחטיבה עליונה במוסד חינוך בפיקוח אגף החינוך הדתי לפי תקנה 6(א) לתקנות חינוך ממלכתי (מוסדות מוכרים), התשי"ד-1953, ונבחן או מתעתד להיבחן, אם טרם השלים את לימודיו התיכוניים, באופן הזה:
    - א. בשני מקצועות לפחות, האחד מהם תנ"ך, והשני תלמוד, תושב"ע או לימודי יהדות;
    - ב. התלמיד ייבחן באחד משני המקצועות בהיקף של שלוש יחידות לימוד לפחות בבחינה חיצונית, ובמקצוע השני, בהיקף של 5 יחידות לימוד, מתוכן ניתן להיבחן בשתי יחידות לימוד בבחינות פנימיות.
  - ג) לימודים באופן סדיר מיום שמלאו לו 16 שנים לפחות, במוסד לימוד חרדי הנכלל בצו שירות ביטחון (מוסד לימוד חרדי), התשע"ה-2015; ובלבד שהמנהל במשרד האחראי על הפיקוח במוסד הלימוד האמור או מי שהוא הסמיך לכך, יודיע כי מתקיימים באותו מוסד לימודי קודש בהיקף של 12 שעות שבועיות לפחות.
  - ד) לימודים באופן סדיר בישיבה הממוקמת מחוץ לישראל מיום שמלאו לו 16 שנים לפחות.
  - ה) תלמיד ישיבה שלא מתקיימים בו אחד התנאים הנ"ל, אולם מנהל אורח חיים דתי הכולל שמירה על כשרות ושבת והוכר כ"חוזר בתשובה" על-פי נהלי מיטב.

- 3) לימודים בישיבה מוכרת המופיעה ברשימת הישיבות המוכרות של שר הביטחון, בהיקף של 45 שעות שבועיות בישיבה לתלמיד, ו-40 שעות שבועיות לאורך כולל. לא יפגע מעמדו של תלמיד ישיבה עקב כך שלמד בישיבה שתוקף ההכרה בה מסתיים בתקופת הביניים.
- 4) **לימודים (פיזיים) בפועל** בישיבה שהוכרה על ידי שר הביטחון עד לתאריך ה-30/06/2023, בהתאם לאישור שהוצג.
- 5) התייצבות במדור בני ישיבות בלשכת גיוס תל השומר, במועדים שזומן, לרבות לשם מסירת פרטים, הגשת אישורים וכיו"ב.
29. למען הסר ספק מובהר, כי כל אינדיקציה, לרבות שהות בחו"ל, המעידה על כך שתלמיד הישיבה אינו עומד בתנאים המפורטים לעיל הנדרשים לשם היכללות בהסדר ההקפאה, ובכלל זה התנאים המופיעים בסעיף 1, עלולה להוביל לביטול הכללתו בהסדר ההקפאה, בהתאם לשיקול דעת רשויות הגיוס.
30. מכוח מדיניות זו, לא יינקטו הליכי גיוס עד ליום 31 במרץ 2024 עבור האוכלוסייה שבנידון, אלא אם ייקבע אחרת לפני מועד זה, בהתאם ובכפוף להנחיות הדרג המדיני לצה"ל.
31. תלמיד ישיבה אשר לא עמד בתנאים הקבועים במדיניות זו ועל כן לא הוכלל במסגרתה, או שהוכלל במסגרת מדיניות זו ונמצא לאחר מכן כי לא מתקיימים בו התנאים שפורטו במדיניות, או שחדל לעמוד בתנאי המדיניות – ניתן יהיה להורות על פתיחה בהליכי גיוס בעניינו. ניהול הליכי הגיוס של תלמידי הישיבות הנידונים, יתבצע בידי מיטב.
32. **יוצא צבא שלא ישתף פעולה עם הליכי הצבא, יגויס לשירות ביטחון, בהתאם לחוק ולנסיבות.**

הצטרפות/ מעבר בין מעמדות

33. מעבר מישיבה חרדית לישיבה ציונית גבוהה או לישיבת הסדר, יתאפשר גם במהלך תקופת הביניים. יודגש כי מועמד הרלוונטי לסעיף זה יקרא לשירות ביטחון, בהתאם למסלול אליו יצטרף.
34. במהלך תקופת הביניים, לא יתאפשר מעבר מישיבה ציונית גבוהה או ישיבת הסדר לישיבה חרדית מגיל 22 והלאה. מעבר כאמור מתחת לגיל 22 יתאפשר באישור מפקד מיטב או סגניתו.

קריאה לשירות ביטחון

35. יוצאי צבא מכלל האוכלוסיות שצוינו שגיגשו בקשה להתגייס לשירות ביטחון, ייקראו לשירות חובה על פי חוק.
36. יוצאי צבא שלא יעמדו בתנאים להימנעות מהליכי גיוס בעניינם, יטופלו בהתאם לנהלי מיטב בנושא, ובמידה ולא יסדירו את מעמדם, ייקראו לשירות חובה על פי חוק.
37. בנוסף, מסלולים שילוב החרדים השונים ימשיכו לפעול גם במהלך תקופת הביניים, ועל כן יוצאי צבא שיבחרו להתגייס אליהם במהלך תקופה זו יוכלו לעשות זאת, בהתאם למדיניות צה"ל.
38. ביצוע שירות אזרחי יתאפשר גם בתקופת הביניים, בהתאם למדיניות שנהגה לפני פקיעת פרק ג'1 לחוק, ובכפוף להסדרים החוקיים בנושא השירות האזרחי.

---

39. בברכה,

אבני   עדינה   סא"ל
סדיר   עתכ"א   ר'

נספח מש/6

**צילום הודעה באתר צה"ל מיום
30.1.24 על מתווה הקדמת הגיוס**

עמ' 26

בעקבות המלחמה:

יוקדם גיוס לנ-1,300 חניכי מכינות קדם צבאיות, גופי שנת שירות ותלמידי ישיבות למרץ 2024

30.01.24 ⚡

מערכת את"צ

מערכת הביטחון מוקירה את מערך המכינות, שנות השירות והישיבות, ואת תרומתן הרבה לצה"ל, ליחידות הלוחמות ולתפקידי הפיקוד והקצונה. כאמור ברקע המלחמה, היקף הנפגעים והצורך למלא את השורות ולהרחיב מסגרות לוחמות, עלה בצה"ל צורך מבצעי להגדלת מחזור הגיוס הקרוב (מחזור מרץ).
דלג לתוכן העמוד

תפריט האתר

אגף כח האדם בצה"ל והאגף קישורים חיצוניים ~~הביטחון~~ משרד הביטחון קיימו בשבועות האחרונים שיח עם כלל הגופים הקדם הצבאיים על מנת להגיע להסכמות ותאום, שימזערו את הפגיעה.

על פי המתווה, צה"ל יקדים כאמור את שירותם של כ-1300 צעירים ויעשה זאת באופן מאוזן בין המסלולים השונים, בהתחשב בין היתר במהותם, באופיים ובאורכם.

הקדמת הגיוס מתוכננת להתבצע באופן הבא: כ-850 חניכים מהמכינות הקדם צבאיות וממסלולי שנת השירות ועוד כ-450 מקרב תלמידי הישיבות, זאת באופן יחסי לגודלם של המסלולים השונים, ובדגש על מי שהיו עתידים להתגייס בשנת 2024.

מטרת המתווה לחזק את היחידות הלוחמות לאור צרכי הלחימה. הקף ההקדמות וחולק באופן מאוזן בין הגופים השונים, בהתאם לגודלם ובמטרה לצמצם את הפגיעה בגופים ובמועמדים לשירות ביטחון.

עוד הוחלט כי ככלל לא יוקדם הגיוס לצעירים שפוננו מבתיים עקב המלחמה.

בבסיס המתווה עומדות שתי מטרות עיקריות: מימוש הצורך המבצעי של צה"ל ושותפות של כל המסלולים במאמץ המלחמתי, זאת תוך המשך הפעילות התקינה של מסגרות אלה. בנוסף, משרד הביטחון יפעל על מנת שלא יפגעו כלכלית מהקדמת הגיוס במידת האפשר.

משרד הביטחון וצה"ל מודים לכלל השותפים: המכינות, הישיבות ותנועות וארגוני הנוער המשלחים לשנת השירות, על ההבנה וההרתמות בעת לחימה ועל הנכונות לשאת בנטל במשותף. אנו רואים חשיבות רבה בקיומם של מסלולים אלה ובתרומתם הרבה לצה"ל ולחברה הישראלית. נמשיך לתמוך בהם ולהרחיב אותם גם בשנים הבאות.

אהבתי!

גיוס יומן המלחמה

אולי יעניין אותך

צה"ל מגביר מוכנות בגזרה הצפונית:

תרג"דים בירי חי ולוחמה בשטח בנוי של חטיבת הצנחנים במילואים

"תן עוד רימון, תהיו מוכנים":

צוות הקרב של סירת צנחנים בהיתקלות עם מחבלים וחילוץ תחת אש - מבט מבפנים

מא"ג 98 בחאן יונס:

"אנחנו נלחמים בתמרון סימולטני - לחימה בעל ובתת קרקע במקביל"

בעזרת זיהוי מרחפן:

כוחות צק"ח 4 איתרו חוליית מחבלים נעה לכיוונם והכווינו כלי טיס - תיעוד רגע החיסול מלמעלה

[ספר הטלפונים
הצה"לי](#)

[חוק חופש המידע](#)

[מפקדים](#)

[מתגייסים](#)

[מילואים](#)

[תנאי שימוש](#)